

Let tabaja volitve...  
 1. let tabaja volitve...  
 2. let tabaja volitve...  
 3. let tabaja volitve...  
 4. let tabaja volitve...  
 5. let tabaja volitve...  
 6. let tabaja volitve...  
 7. let tabaja volitve...  
 8. let tabaja volitve...  
 9. let tabaja volitve...  
 10. let tabaja volitve...

# EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošilja izključno uredništvu, oglas, reklama, mačje in denar pa upravnistvu. Rokopisi se ne vračajo. Nepraktična pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk: Tiskarna "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci 17, I. n. — Telefon 31, 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

## Govor ministra Belluza

Kot znano, se je udeležil proslav, ki so se vršile v Trstu pred tedno soto povodom državne praznika dela in obletnice Rima, tudi minister za nacionalno gospodarstvo Nj. E. Belluza. V dvorani Littorio, kjer se je vršila glavna proslava, je imel gospod minister velik slavnosten govor, iz katerega pomembno v naslednjih vrsticah najglavnejše in najbistvenejše misli.

V daljšem uvodu svojega govora je minister Belluza najprej orisal pomen 21. aprila, ki je obenem praznik obletnice ustanovitve Rima in obenem praznik dela. Istočasno je ta dan tudi praznik obnove. Tu je g. minister orisal v glavnih potezah obnovitveno delo na gospodarskem in socialnem polju, ki ga je izvršila sedanja vlada. Toda — je nadaljeval — nič od tega obnovitvenega dela bi se ne bilo moglo izvesti, če bi se delodajalci in delavci še nadalje smatrali za dva sovražna si tabora ter se drug drugega pobijali v srditih razrednih bojih. Kot se je to godilo pod prejšnjimi vladami. Le kdor je doživljal žalostne povojne razmere, more presoditi vso važnost in vrednost sindikalnih organizacij in listine dela.

Liberalno načelo povpraševanja in ponudbe brez vsakega smisla za pravičnost je hranilo v sebi kal večnih bojov, v katerih so, kot je naravno, vedno zmagovali močnejši, ki pa niso bili vedno najvišje. Socialna krivica se je množila radi tega vtrditve z naraščanjem proizvodnje in delovne razmere niso sonele na harmoničnem spoznanju med različnimi interesi proizvodnje, temveč so bile odvisne od politične sile organizacij. Treba je bilo torej zlomiti te verige ter na mesto razrednega boja postaviti sodelovanje istih razredov. Treba je bilo proglasiti nova socialna načela in tako se je rodila v glavi načelnika vlade listina dela, ki tvori proglas socialnih načel fašistovske revolucije. Država, ki je bila prej odsotna, je postala tako voditeljica proizvodnje, izginila je samovolja močnih gospodarskih skupin na škodo šibkejših, interesi vseh so izenačeni in podrejeni višjemu interesu nacije, končno nič več izporov, nič več stavk.

Zato je listina dela — je rekel dalje minister Belluza — spomenik, ki vodi in hrani delavnost sedanosti in za bodočnost. Ona predvideva ustanovitve posebnih uradov za posredovanje dela. Tozadevni ukrep bo v kratkem objavljen. Dalje so v zvezi z listino dela različna vprašanja glede socialnega zavarovanja in vlada se je lotila takoj tudi reševanja vprašanja borbe proti jetiki. Tozadevni zakon se bo začel izvajati v vsem svojem obsegu že s 1. julija t. l. Vse nacionalno gospodarstvo se razvija že eno leto v novem ozračju, ki so ga ustvarile sindikalne organizacije in listina dela. Listina dela in postavna stabilizacija lire sta dva trdna spomenika, ki ju je postavila genialnost načelnika vlade v zadnjih dvanajstih mesecih. Gospodarske prilike države — je zaključil govorik na del svojih izjav — kažejo, posebno če se primerjajo s položajem v drugih državah, da se sicer počasi, a stalno boljajo.

V nadaljevanju se je minister doteknil položaja v stavbinstvu. Omenil je strah pred zidanjem novih hiš, ki se je bil polastil stavbenikov, ter rekel, da bo sledila tudi v tej obliki, ki je nekaka krona ostali industriji, doba novega razmaha in procvita. Nato je prešel govorik na poljedelstvo. Kažoč na ljubezen starih Rimljanov do zemlje in kmetijstva, je zaključil svoj govor s pozivom na poljedelce, naj ta zglede zvesto posnemajo. Poljedelci — je rekel, naj pomnijo: da je veljalo v času največjega procvita starega Rima za največjo čast, če se je mogla označiti kaka oseba, kot pravi Katon, za dobrega kmetovalca in naselnika; da je bil Rim velik tadaj, ko so politiki, vojskovodje, pesniki in književniki ljubili kmeta in življenje na

kmetih; da se je moč Rima zrušila, ko je stroge običaje izpodrinilo razkošje, ko se je ljubezen do polja umeknila ljubezni po zabavi, ko so se žuljave roke, ki so bile zgradile rimsko carstvo, smatrali pri prebivalcih Rima za sramoto, ko se je skrb za kmetijstvo začela prepuščati sužnjem in ko so se pojavili lafundijci (veleposestniki); da uči zgodovina, da sloni veličina narodov v glavnem na kmetijski naravi ljudi, kajti zemlja utrjuje in čisti značaje. Od tod — je zaključil g. minister — velika ljubezen načelnika vlade do kmeta, kajti prepričan je, da more država dobiti le iz kmetijskega življenja ljudi, ki so potrebni za ohranitev njene sreče in veličine.

Zaključne besede Nj. E. ministra, v katerih se je spomnil terorističnega atentata v Milanu, ki pa ni preprečil otvoritve velikega milanskega semnja, dalje predstoječega semnja v Turinu, načrte za nove gradbe v trgovinski mornarici in polet generacija Nobileja na severni tečaj, so bile pospremljene z odobravanjem s strani udeležencev, ki so prirajali slavnostnemu govoriku ponovne ovacije.

## Praznovanje XXI. aprila

V Rimu in drugod

RIM, 22. Tiskovni urad fašistovske stranke sporoča: »Tajnik stranke je davi poročal načelniku vlade o veličastnih manifestacijah, ki so se vršile povodom obletnice ustanovitve Rima in v vseh mestih Italije in katerih so se udeležile, v popolni skladnosti duha in namenov, vse proizvodne in delovne sile skupno z sportnimi organizacijami in z organizacijami »Dopolavora«. Nj. eks. načelnik vlade je izrazil svojo živo zadovoljstvo za res svečano proslavo, za navdušenje in disciplino, ki je videla zbrane na trgih velike sile nacionalnega življenja, ter je izrazil svojo pohvalo vsem voditeljem strankinih organizacij, velikih konfederacij delodajalcev in delavcev, predsedniku »CONF"-ja, voditeljem sportnih zvez in komisarjem »Dopolavora«.

Iz vseh krajev prihajajo poročila o proslavah, ki so se vršile v soboto. Proslave so dosegle svoj vrhunec v Rimu, kjer je na trgu »del Popolo« govoril tajnik fašistovske stranke on. Turati veliki množici črnih srca.

RIM, 23. Člani vodstev 15 fašistovskih pokrajinskih zvez srednje Italije, ki so se večeraj sestali v Rimu pod vodstvom on. Turati, so bili danes dopoldne sprejeti pri načelniku vlade v palači Viminale. On. Mussolini jih je predstavil tajnik fašistovske stranke, ki je načelnika vlade obenem obvestil o poteku in zaključkih večeršnjega sestanka. Po poročilu on. Turati je on. Mussolini začrtal navzočim fašistovskih hierarhov nadaljnje naloge stranke. Ob slovesu je izrazil političnemu tajniku rimske fašistovske zveze svoje dopajenje, da je predvečerajšnja manifestacija v Rimu tako dobro uspela.

Načelnik vlade je sprejel danes dopoldne tudi državnega podtajnika v ministrstvu korporacij on. Bottaija, ki mu je obširno poročal o svojem potovanju po Madžarskem. On. Mussolini je bil zelo zadovoljen o priščnem in prijateljskem sprejemu, ki so ga izkazali madžarske oblasti in madžarski narod zastopniku fašistovske vlade.

RIM, 23. O priliki praznika dela sta podarila zakonca Viktorija in Aleksander Pontini državi bogato zbirko umetnin, s katerimi je bilo opremljeno nekdanje stanovanje papeža Pavla III. na Angelskem gradu. Danes ob 10. dopoldne se je podal načelnik vlade v Angelski grad, kjer si je natančno ogledal državi podarjeno zbirko. Poleg tega si je on. Mussolini ogledal tudi tamkaj nahajajoči se vojaški muzej.

## Žrtve zločinskega atentata v Milanu

MILAN, 22. Zločinski atentat, ki je bil izvršen na trgu Giulio Cesare, je zahteval dve novi žrtvi. Preteklo noč sta v bolnišnici podlegla zadobljenim ranam 20-letni mladič Beretta in 57-letna učiteljica Tegnagini.

## Zastopniki evropske industrije

pri načelniku vlade on. Mussolini

RIM, 23. Načelnik vlade je sprejel zastopnike evropskih nacionalnih industrijskih organizacij, ki jih je vodil on. Olivetti, glavni tajnik italijanske industrijske konfederacije. Navzočni so bili dr. Weiss-Wellenstein za Avstrijo, dr. Ivanjek in dr. Chinslinger za Čehoslovaško, Duchenois za Francijo, Kastl in dr. Herle za Nemčijo, Nugent in Ramsden za Anglijo, Gurčin za Jugoslavijo, in poleg njih še zastopniki Holandske, Švedske, Švice in Madžarske.

Po informacijah, ki so jih podali on. Mussolini, o delu važne konference, ki se je vršila te dni v Rimu, je načelnik vlade izrazil svojo simpatijo do navzočih zastopnikov. Izjavil je, da trdno zaupa v bodočnost gospodarstva Evrope, čigar položaj kaže že znatno zboljšanje. O tem pričajo ozdravljenja valut, izvršena že v skoro vseh evropskih državah, večji mir v odnosih med delodajalci in delavci, večje gospodarsko sodelovanje, ki se sedaj opaža v odnosih med posameznimi državami. Pozival je industrije naj vztrajajo pri započetem delu za čim hitrejšo gospodarsko obnovo Evrope.

## Poljska in jadranska pristanišča

Poljsko-jadranski žel. tarif bo stopil v veljavo tekot junija

RIM, 23. Agencija »Roma« naznaja, da bo tekot junija stopila v veljavo novo poljsko-jadransko direktno železniško tarifo, katere nujna posledica bo naraščanje poljskega prometa v italijanskih pristaniščih. Ta tarifa je bila določena na konferenci, ki se je vršila pri prometnem ministrstvu v Rimu in katere so se udeležili zastopniki italijanskih, poljskih, čehoslovaških, avstrijskih, madžarskih in jugoslovanskih železnice ter zastopniki družbe »Donava-Sava-Jadran« in največjih jadranskih paroplovnih družb.

Rimska agencija opozarja na veliko važnost nove tarife, katero opravičuje hitro naraščanje prometa med Poljsko in jadranskimi pristanišči v Italiji, kar kažejo naslednje številke: Poljski blagovni promet v italijanskih pristaniščih je znašal leta 1923. 3187 ton, 1924. 23.455 ton, 1925. 31.901 tona, 1926. 56.266 ton, 1927. 199.874 tone.

## Za nove zgradbe

Kreditne in davčne olajšave

RIM, 23. Minister nacionalnega gospodarstva on. Belluza je dovolil uredniku lista »Giornale d'Italia« kratek intervju, tekom katerega je podal nekaj izjav o kreditnih in davčnih olajšavah za nove zgradbe. Na vprašanje urednika rimskega lista, če bodo nove zgradbe tudi v bodoče oproščene hišnega davka za dobo 25 let, kakor to predvideva čl. 1. kr. ukaza z dne 23. januarja 1928., je minister izjavil, da se bo vlada ravnala strogo po besedilu omenjenega ukaza, tako da bodo vse nove zgradbe, dograjene do 31. decembra 1935. brez drugega oproščene za omenjeno dobo hišnega davka. Z ozirom na to kategorično izjavo ministra in z ozirom na obojnost, da v bodoče glede najemnin ne bodo izdani več nikakoli vinkulistični ukrepi, si obeta rimski list, da bo stavbeno gibanje z nova znatno oživelo, ker bodo lahko hranitelji brez skrbi investirali svoje prihranke v nove zgradbe.

Predsednik gorilškega trgovskega združenja

RIM, 23. Z naredbo načelnika vlade in ministra korporacij je bilo imenovanih mnogo predsednikov pokrajinskih trgovskih združenj. Za predsednika gorilškega združenja je bil imenovan trgovec Gino Morassi.

Uporabljanje električne energije

RIM, 23. Ministrskemu predsedniku on. Mussolini je predsednik nacionalnega združenja elektrotehničnih podjetij inženir Motta brzojavno sporočil, da je uporabljanje električne energije v prvih treh mesecih tekočega leta napram isti dobi lanskega leta naraslo za 140 milijonov kw ur.

## Zrelostni izpiti

na srednjih šolah

Rim, 23. Ministrstvo nacionalne prosvete je izdalo običajno naredbo glede zrelostnih izpitov na srednjih šolah tekot obeh zasedanj v tekočem letu. Pismeni zrelostni izpiti iz italijanske in latinščine na klasičnih listih in učiteljskih se bodo vršili 25. in 27. junija; pismeni izpiti iz grščine in matematike pa dne 28. junija. 2. in 3. julija bodo izpiti iz risanja in tujih jezikov; 25. in 27. junija se bodo vršili istotako izpiti iz računstva in računovodstva, iz drugega tujega jezika in institucij prava odnosno ekonomije za tehnično vzposobljenost v trgovini in računovodstvo. Za podrobnejše informacije naj se prizadeči obrnejo na šolska skrbništva ali na ravnateljstva poedinih srednješolskih zavodov.

Delegacija avstrijskih poljedelcev v Italiji

RIM, 23. V Italijo je prispela delegacija poljedelcev iz države Victorija v Avstraliji, ki namerava proučiti razvoj poljedelstva v večjih evropskih in severno ameriških državah. Avstralski poljedelci si bodo ogledali v Italiji nekatere vzorne kmetije v Benečiji in poljedelsko razstavo na milanskem velesejmu. Rimska pokrajinska zveza fašistovskih poljedelcev je priredila na čast avstralskih delegatov v restavraciji »Castello dei Cesari« banket.

## Novi ukazi

in ministrske naredbe

RIM, 23. »Gazzetta Ufficiale« prinaša v svoji današnji številki med drugimi: 1. kr. ukaz z dne 18. marca 1928., ki vsebuje predpise o učnih knjigah za ljudske šole; 2. ministrsko odredbo z dne 20. aprila 1928., s katero se razširjajo določbe ministrske odredbe, ki je bila izdana dva dni prej, in ki zadeva izvoz sadja in zelenjave, na vse izvoznice; 3. ministrsko odredbo, izdano 20. aprila 1928., ki dovoljuje za izvozno kampanjo 1927-28 nekatere izjeme glede predpisov ministrske odredbe z dne 18. aprila t. l. o izvozu sadja in zelenjave; 4. ministrsko naredbo z dne 15. aprila 1928., s katero je bil imenovan na mesto dosedanjega generalnega državnega pravdnika pri posebnem tribunalu za zaščito države cav. uff. Maura Montesana gr. uff. avv. Robert Orrù.

Otvoritev knjižne razstave v Firencah

FIRENZE, 22. Bergamaški vojvoda in državni podtajnik v naučnem ministrstvu sta na slovesen način otvorila tretjo mednarodno knjižno razstavo v Firencah. Otvoritev so se udeležili tudi zastopniki 20 držav, ki so razstavile svoje novejšje knjižne proizvode.

Listi bodo poročali vsak dan o aretacijah

RIM, 23. Državni podtajnik notranjega ministrstva on. Bianchi je poslal prefektom kraljevine okrožnico, v kateri jih poziva, naj vsak dan javljajo list brez drugega oproščene za omenjeno dobo hišnega davka. Z ozirom na to kategorično izjavo ministra in z ozirom na obojnost, da v bodoče glede najemnin ne bodo izdani več nikakoli vinkulistični ukrepi, si obeta rimski list, da bo stavbeno gibanje z nova znatno oživelo, ker bodo lahko hranitelji brez skrbi investirali svoje prihranke v nove zgradbe.

## Italijanski avtomobilisti

prispeli v Stolp

STOLP, 23. 58 avtomobilov je v petek polnoči odtrčalo iz Milana proti Poadižu, preko Tiroleskega, Bavorskega, Brandenburg in Pomorjanskega v smeri proti Stolpu, da prinesejo generalu Nobileju in njegovim spremljevalcem se en podraz iz lombardijske metropole.

V maksimalnem času je privozilo v Stolp trideset tekmovalcev; prvi je prispel Heinritz. ki je v 24 urah in 41 minutah prevozil 1500 kilometrov. Zvečer se je v Stolpu vršil banket, katerega so se udeležili avtomobilisti in člani posadke sekanlova »Italia«.

## Slavnosti v Budimpešti

na čast italijanskim parlamentarcom

BUDIMPEŠTA, 23. Večeraj se je vršila na čast italijanskih parlamentarcev, ki so, kot znano, mudijo že ves teden v madžarski prestolnici, velika slavnost, ki so jo priredile madžarske nacionalistične organizacije. Pred italijanskim poslanstvom se je razvila baš, ko je poslanik grof Durini priredil v poslaniški palači sijajen sprejem, povorka, ki je štela kakih 20.000 manifestantov. Dva voditelja nacionalistov sta imela dva kratka nagovora. Odgovoril jima je senator Cippico. Na palačini terasi so bili zbrani italijanski parlamentarci, grof Bethlen, ministri Walko, Hermann, Scitovszky, več državnih podtajnikov in drugi. Med vrstami posameznih organizacij je bilo več godb, ki so igrale fašistovsko himno in druge italijanske koračnice. Ljudstvo je vzklicalo prijateljstvu Italije, kralju Viktorju Emanuelu, on. Mussoliniju in grofu Bethlenu.

## Spiltski veliki župan v Beogradu

v zadevi italijansko-jugoslovanskih pogajanj

BEOGRAD, 23. Na poziv zunanega ministrstva odnosno ravnateljstva oddelka za mednarodne pogodbe je prispel semkaj spiltski veliki župan dr. Petrović na konferenco, ki se bo vršila v oddelku za mednarodne pogodbe. Na tej konferenci bo v razpravi vprašanje podaljšanja prijateljskega pakta z Italijo odosno nettunskih konvencij.

## Izid volitev v Franciji

Zmaga »Nacionalne unije«

PARIZ, 23. Večerajšnji dan je potekel brez incidentov. Volitve so se vršile v redu in udeležilo se jih je, kot kažejo prvi računi 80 do 85 odstotkov volilnih upravičencev. Volitve so se vršile ves dan do 18. ure. Nato je pričelo štetje, ki je trajalo v nekaterih volilnih okrajih do 23. ure. Pred uredništvu poedinih listov so se zbirale velike mase ljudi. Policija je morala biti ojačena in na velikih boulevardih je krožilo okrog 1500 policijskih organov.

Radiovožniki so v pozni uri razglasili po mestu prvo vest o izidih, pravzaprav samo, da je »Nacionalna unija« v premoči, da so komunisti docela poraženi. Njihovi prvaki, kot Cachin, Doriot, Vaillant-Couturier bodo morali počakati izida balotajnih volitev.

Med izvoljenimi sta na prvih mestih nacionalist Taittinger in minister Bokanowski. Léon Blum je v balotaji s komunistom Duclojem. Vsi sedanji ministri so izvoljeni; izjemo tvori zaenkrat samo vojni minister Painlevé, ki bo moral počakati izida balotajnih volitev.

V Marseille-u je bil z veliko večino spet izvoljen predsednik zbornice Ferdinand Bouisson.

Natančni izid volitev bo znan šele tekot jutrišnjega dne.

PARIZ, 23. Agencija »Havas« je ob 15.30 objavila volilne rezultate. Po poslednjih uradno objavljenih poročilih je bilo izvoljenih 7 konservativcev, 76 republikancev, 41 levičarskih republikancev, 15 radikalov, 16 socialističnih radikalov, 14 levičarskih republikancev in 14 socialistnih demokratov. Potrebni je 427 ožjih volitev, ki se bodo vršile prihodnjoo nedeljo. Izidi volitev v kolonijah še niso znani.

Izmed najznamenitejših politikov so izvoljeni Briand, Herriot, Dardieu, Pavel Boncour, Vincenc Aurel, Loucher, Renaudel. Vojnemu ministru Painlevéju manjka samo še 70 glasov, Leonu Blumu grozi komunisti. Alzaški avtonomisti so ohranili svoje dosedanje pozicije. Izmed komunistov doslej še ni bil izvoljen noben kandidat. Pri ožjih volitvah se bodo potegovali za madate predvsem vsi trije komunistični poslanci.

Nogometna tekma med Italijansko in špansko reprezentanco

MADRID, 23. Mednarodna reprezentanca tekma med četa Italije in Španije, ki se je vršila v Gijonu, je izpadla nedolčno s 1 : 1.

## Za pomoč belgarskemu narodu

Jugoslovanski in čehoslovanski Rdeči križ darovala 60.000 Din odnosno 20.000 Kč

BEOGRAD, 23. Glavni odbor Jugoslovanskega Rdečega križa je brzojavno poslal kot prvo pomoč za žrtve potresa belgarskemu Rdečemu križu 60.000 Din. Za jutri so sklicali ugledni beograjski intelektualci, vseučilišni profesorji, predstavniki humanitarnih in prosvetnih društev, novinarji in dr. shod, na katerem se bo izvolil odbor za pomoč belgarskemu narodu. Beograjsko časopisje podpira s svoje strani akcijo, da se čimveč pomore prizadetemu belgarskemu ljudstvu. Slične akcije so se pričele tudi po drugih krajih države.

PRAGA, 23. Čehoslovanski Rdeči križ je poslal belgarskemu Rdečemu križu 20.000 Kč.

BEOGRAD, 23. Bolgarski poslanik Vakarevski je danes posetil zastopnika zunanega ministra dr. Šumenkovića ter se mu v imenu svoje vlade zahvalil za pomoč, izkazano s strani jugoslovanskega Rdečega križa in jugoslovanske javnosti.

## Z letalom preko severnega tečaja

od rta Barrowa na Spitzbergu

BERLIN, 22. Kapetan Wilkins in poročnik Eielson sta z letalom »Lockehead« v smeri od Fairbanksa v Aljaški proti Kings' bayju na Spitzbergh preletela severni tečaj. Pretekli ponedeljek sta zapustila rt Barrow in po 20 urah in pol neprestanega leta sta pristala na nekem docela neobljudenem kraju na severu Ice fijorda v razdalji kakih 40 km od radio-brzojavne postaje Green Harbourja. Tu sta morala letalca radi izredno slabega vremena ostati več kot tri dni. V soboto sta nadaljevala svojo pot in kmalu nato spet pristala v neposredni bližini omenjene radio-brzojavne postaje, kjer ju je sprejel zastopnik oblasti na Spitzberghu.

Wilkins in Eielson, ki sta ostala kljub velikim naporom zdrava in krepka, sta preletela tečaj v nasprotni smeri, kot so si jo zažrtali general Nobile, Amundsen in Ellsworth 1. 1926. Komaj sta prispela na cilj, je kapetan Wilkins brzojavil predsedniku ameriškega geografskega društva Wownmanu, da sta srečno izvršila svojo nalogo: »Letel sem po poti, kakršna je bila v naprej določena. Radi slabega vremena sem bil prisiljen pristati. Po dvajset urah in pol leta sem prispel na cilj. Videl nisem nobene lisice.« Kot se je Wilkins prej domislil s predsednikom Wownmanom, je imela znatni beseda lisica zemljo, in sicer: črna lisica gorate kraje, modra lisica pa ravnino. Wilkins torej ni odkril nikake nove zemlje.

V Green Harbourju so sprejeli ljudje letalca z velikim navdušenjem. Postaja se nahaja zapadno od naselbine Long Year Cityja, kjer kopljeje premog in ki šteje 300 prebivalcev.

Kapetan Jurij Hubert Wilkins je pred leti delal v rudnikih Avstralije in Evrope, vse rajši pa se je bavil z letalskim sportom. V času vojne je poveljeval letalski eskadrilji, kasneje pa je bil načelnik fotografskega oddelka avstralske vojske na francoski fronti. Njegov tovariš poročnik Karol Eielson je bil v letih svetovne vojne letalec na francoski fronti. Pozneje se je posvetil civilni aviatiki. Vodil je več podjetij za letalsko potniško službo na zapadu. Rešil je nalogo, ki mu jo je stavila vlada Zedinjenih držav, da se namreč najde način, da bo moglo letalo startati in pristajati na snegu in ledu.

Letalo »Lockehead« je monoplan in meri v dolžini 20 metrov. Opremljeno je s kolesjem in skij. Leteti zamore neprestano kakih 4000 km, to je 600 km več, kot sta preletela letalca na poti od rta Barrowa do Spitzbergov. Motor je znamke »Wright«, zgrajen v obliki zvezde, in s močjo 200 konjskih sil. Za slučaj, da bi morala letalca pristati kjerkoli sredi svoje poti, sta s opremljena tudi z dvema puškama, dvema revolverjema in izdatno množico orožja.

### Ardijence na jugoslovenskem dvoru

**BEOGRAD, 23.** Danes je bilo na dvoru večje število ardijske. Razen načelnika vlade Vukičevića so bili sprejeti pri kralju ministri dr. Šumenković, Stanković, Simonović in Vujičić. Zvečer je bil sprejet v ardijski tudi podpredsednik glavnega odbora radikalne stranke Stanjević.

### Radikalni shod v Velikem Bečkereku

**VELIKI BEČKEREK, 23.** Včeraj se je tu vršil velik shod radikalne stranke. Shoda se je udeležil ministrski predsednik Vukičević z več ministri in mnogimi poslanci. Na shodu je bila sprejeta resolucija, ki izreka vladi popolno zaupanje.

### Delegacija mesta Prage v Zagrebu

**ZAGREB, 23.** Davi ob 8.25 je prispela semkaj čehoslovaška delegacija s praškim županom dr. Baxo na čelu. Na kolodvoru je bil gostom prirejen svečan sprejem, ki so se ga poleg mnogobrojnega občinstva udeležili zastopniki občine z županom dr. Heinzlom, predstavniki oblasti, osobje čehoslovaškega konsula-

ta, čehoslovaška kolonija, zastopniki jugoslovensko-čehoslovaške lige in raznih nacionalnih društev. V imenu Zagreba sta jih pozdravila župan dr. Heinzl in predsednik jugoslovensko-čehoslovaške lige. Nastanili so se v hotelu «Esplanade». Ob 10. dopoldne se je vršil na magistratu svečan sprejem in je ob tej priliki župan dr. Baxa v imenu Prage izročil Zagrebu v dar bronasti kip Jana Žižka. Gostje so si nato ogledali mesto in njegove znamenitosti. Opoldne jim je mestna občina priredila v grajski dvorani banket. Popoldne so napravili izlet v okolico, jutri zjutraj pa odpušujejo v Ljubljano.

### Izidi občinskih volitev na Koroskem

**CELOVEC, 23.** Včeraj so se vršile na Koroskem razen v Celovcu občinske volitve. Pri teh so socialni demokratje dosegli precejšen uspeh. Skupaj so pridobili v poedinah občinskih svetih 50 novih mandatov. Glavne izgube so utrpeli velenenci. Tudi kmetijska zveza ni dosegla pričakovanega uspeha. Slovenci so pridobili 4 nove mandate. Volitve so potekle mirno. Prejšnje občinske volitve so se vršile leta 1924.

## DNEVNE VESTI

### Proslava praznika dela

V soboto — na praznik dela in obletnice Rima — je počivalo vse delo in v mestu so se tekem dneva vršile razne svečanosti. Ob 10. uri se je začela proslava z zborovanjem v dvorani Littorio, kjer je imel minister za nacionalno gospodarstvo Nj. E. Belluzzo slavnostni govor, katerega vsebino dobi čitatelj na prvi strani. Proslave v dvorani Littorio so se udeležili črno-srajniški Trsta, prefekt, zastopniki oblasti ter številni povabljeni.

Ob 11.30 je g. minister posestil tukajšnje trgovinsko univerzo, kjer ga je sprejel s pozdravnim govorom rektor prof. Morpurgo. Minister, ki so mu prisotni prirejali ovacije, je odgovoril s kratkim govorom. Potem je minister Belluzzo obiskal šolo trgovinske akademije. Pozdravil ga je ravnatelj prof. Bronzin. Popoldne se je podal ministar v avtomobilu v luko Aostskega vojvode, kjer si je ogledal dela na pomolu VI.

Ob 15.30 se je vršila napovedana seja pokrajinskega gospodarskega sveta. Ministra je pozdravil kot predsednik te ustanove tržaški prefekt com. Bruno Fornaciari. Seja se je priredila v sfero, da se poda g. ministru izbrana slika o gospodarskem položaju Trsta. O tem je podal daljše poročilo gr. uff. Gvidon Segre, podpredsednik pokrajinskega gospodarskega sveta. Drugi govornik je bil kom. Fresco, ki je govoril v imenu vodstva fašistovske stranke v Trstu.

Ko sta poročevalca končala, je odgovoril g. minister s kratkim govorom, v katerem se je najprej zahvalil prefektu za pozdravne besede ter potem rekel v zvezi s poročili o gospodarskem položaju med drugim: «Ne bom posnemal navade prejšnjih vlad, ki so obljubljale na vse strani. Jaz vam obljubljam samo eno stvar, da bom namreč vaše zahteve in vaše potrebe natančno proučil, da bom sporočil svojem tovarišem-ministrom vaše prošnje, a fašistovska vlada pride že danes tja, kamor se lahko pride danes, a kamor se lahko pride jutri, tudi pride.» Treba je pomisliti — je dodal minister — da se je izvršila stabilizacija lire še le pred par meseci, tako da se morejo še le danes promatrati gospodarska vprašanja na trdni podlagi, kar prej ni bilo mogoče.

Ob 18.10 se je minister Belluzzo odpeljal v Rim.

### Plačevanje menjalnega davka potom poštinih tekočih računov

Tukajšnja finančna intendantca sporoča: Prizadeja se opozarjajo, da kr. ukaz od 22. decembra 1927, št. 2809 nalaga trgovcem in obrtnikom, da morajo plačati menjalni davek, ki znaša najmanj 300 lir, potom poštine tekočega računa registrskega ali ali potom žiriranja v prid poštine tekočemu računu registrskega urada v dotičnem kraju.

Pri tem pa je treba poudariti, da ni davkoplačevalcu dana prostost izbiranja med enim ali drugim omenjenih računov, kajti zakon predpisuje izključno način poštine žiriranja za vse one plačevalce menjalnega davka, ki morajo obvezno imeti poštne tekoče račune,

medtem ko je dovoljeno plačevanje v gotovini le onim, ki nimajo poštinega tekočega računa.

Omenjeni kr. ukaz pa nalaga vsem obrtnikom in trgovcem, ki so vpisani v seznam plačevalcev davka od preloženega premoženja za dohodke kategorije v znesku najmanj 15.000 lir, da si morajo otvoriti do 31. maja 1928. svoj lastni poštni tekoči račun in da vplačajo 500 lir kot kavcijo, če znaša njih dohodek 15-25.000 lir, a 1000 lir, če obdavčeni dohodek prekaša svoto 25.000 lir.

Tudi banke, družbe firme in zasebni obratovalci, zavarovalnice, prevozniki in špediterska podjetja itd. morajo otvoriti svoje poštne tekoče račune, dase ne izvršujejo operacije, ki bi bile podvržene menjalnemu davku.

Obvezno plačevanje omenjenega davka potom poštinih tekočih računov je v veljavi že od 1. marca, a bliža se dan 31. maja, ko bodo morali vsi obrtniki in trgovci dokazati, bodisi da so svoj tekoči račun že otvorili, ali pa dokazati, da oni niso podvrženi novim predpisom. Svetovati je radi tega, da se prizadevajo pobrati za vsebino omenjenega kr. ukaza, ki si ga lahko ogledajo v uradih pokrajinskega gospodarskega sveta in pri trgovskih in obrtniških federacijah.

### BANCA D'ITALIA

Dekadna poročila emisijskega zavoda «Banca d'Italia» se po stabilizaciji lire niso v mnogem izpremenili. Izjemo tvori stalno nižanje obkora bankovcev v razmerju z gospodarskimi prilikami in potrebami. Iz zadnjega poročila z dne 10. t. m. izhaja zopetno znižanje bančnega obkora za 25 milijonov lir. Obtok bankovcev emisijskega zavoda dosega vsoto 17.235.3 milijonov lir. Investicije so bile nekoliko višje. Vsota predprijemov je narasla od 717 na 750 milijonov lir. Na drugi strani izkazuje listnica banke nazadovanje od 3.136 na 3.093 milijonov lir. Investicije banke ne kažejo tedaj nikakih večjih izprememb, iz česar sledi, da Banca d'Italia ne namerava opustiti restriktivne politike, ki jo izvaja že od julija 1926. Opažati je stalno naraščanje hranilnih vlog, ki znašajo 3.214 milijonov lir. Vloge izvirajo največ od strani kreditnih zavodov. Beležiti je končno znižanje vista - dolgovi od 611 na 482 milijonov lir. Stanje blagajne je ostalo neizpremenjeno in znaša 4.660.6 milijonov lir.

Nalezljivo boleznij v našem mestu.

V tednu od 14. 4. do 21. 4. 1928 so bili v našem mestu sledeči slučaji nalezljivih boleznij: davica 7, škrtica 7, trebušni legar 3, krvava griza 49. Nobena od obolelih oseb ni umrla.

### Iz tržaškega življenja

#### Dramatična prigoda čuvaja

Divja borba z dvema zaslepljenima zlikovcema

V zadnjih dneh so uslužbenci tvrde Mihael Truden, ki ima svoje urde v drugem nadstropju hiše št. 20 v ulici XX. Settembre, pogostoma opažali na stopnicah in v veži iste hiše neznane moške, katerih obnašanje se jim je zdelo precej sumljivo. Razen tega se je tudi zgodilo, da je kak uradnik, ki je ostal iz službenih vzrokov v pisarni tekem opoldanskega odmora, tu pa tam slišal nenavaden ropot, kakor da bi nekdo skušal odpreti glavna vrata ali pa da bi izkikal okoli ključavnice. Ker se je že večkrat zgodilo, da so zlikovci posvetili svojo pozornost trdnici in ker se je po navedenih okoliščinah dalo sklepati, da pripravljajo kako novo tatinsko podjetje,

je šef tvrde, ki je bil takoj obveščen o stvari, ukrenil vse potrebno, da se izogne kakemu neželjenemu presenečenju od strani zlikovcev. V ta namen je najel čuvaja ter mu poveril nalogo, da nadzoruje pisarniške prostore v odsotnosti uradnikov. Tako je čuvaj — 43-letni Ivan Schiuzzi — tudi v nedeljo popoldne vršil svojo službo v pisarni. Bilo je okoli 14. ure, ko je mož začel korake na stopnicah in kmalu nato sumljivo rožljanje pri vratih, kakor da nekdo previdno odpira ključavnico. — «Aha, so že tu», je menil na tihem čuvaj in se pripravil, da sprejme nepoklicane goste, ki običajno niso imeli poštenih namenov, — kakor se spodobilo ob takšnih prilikah. Skril se je za vrata, potegnil revolver in napeto čakal; hotel je namreč sasačiti zlikovce in jim preprečiti beg. Ni čakal dolgo. — Kmalu nato so se vrata odprla in vstopila sta dva moška. Če se mu je zadelo, da je napočil ugodni trenutek, je čuvaj skočil z naperjenim revolverjem proti zlikovcema ter jima zastavil pot. Toda lopova, dasi iznenadena, se nista ustavila čuvaju, temveč sta planila proti njemu, ga zgrabila in ga skušala razorožiti. Vnela se je srdita borba, tekoma katere sta lopova ponovno udarila čuvaja z nekim težkim predmetom in mu napolnili sledi izbila revolver. Nato sta skušala zbežati, kar jima je pa čuvaj hotel preprečiti. Hrup je naposled privabil 15-letnega Teodora Vodopivca, vratarjevega sina. Ko je deček zapazil, kaj se godi, je poklical očeta, ki je takoj prihitel na pomoč čuvaju. Obenem je prihitel tudi železničar Artur Samokec, stanujoč v isti hiši. Toda lopova se nista hotela udati; oboje rožena z orodjem, s katerim sta oživdno hotela vlomiti blagajno,

še poznal sled. Orožje, s katerim je bil umorjen, je stara avstrijska puška tipa Steyer 94. Čev puške in kopito sta bila odstranjena, kopito celo, čev pa je bila odsekana takoj za eksplozivno kamero, tako da je orožje dobilo podoben nekega pištole; mesto pravega puškega kopita je imela pritrdjen nekak rog, tako da je bila podobna popolnoma pištoli. Kroglja, s katero je zločinec streljal, je moral biti ena izmed znanih «dum-dum», zato, ker je popolnoma raztrgala srce, in na prsih je bila rana velika kakor tol. Priporočamo, da se je našla pištola na peči, v majhni razdalji od umorjenega. Ta pa je bil obrnjen z hrbtom proti steni, na kateri se je poznala sled krogle.

Značaj umorjenega, kakor ga opisujejo njegovi sosede, je bil trden. Bil je priden delavec, pošten in obenem pohleven. Svojemu bližnjemu zlepa ni storil zlega. Komisija, katera je v petek dopoldan prišla v Srednje in tam preiskovala ves dan zločin, zasliševala priče in osumljence, je bila sestavljena iz članov: Goriški sodnik G. Varello, sodni kancelist Ognisanto, orožniški poročnik iz Idrije, tolminski zdravnik dr. Bussi, svetlolučni zdravnik dr. Gentile, državni pravdnik iz Gorice.

### Tramvajska nezgoda

V nedeljo predpoldne se je zgodila na trgu Golodni nezgoda, radi katere je tramvajski promet obstal za skoro celo uro. Okoli 10. ure je namreč tramvaj proge št. 3, ki je vozil proti Bošketu, skočil na ovinku pri ul. Ponte della Fabbra s tira in tako onemogočil promet na tej progi. Na lice mesta je bil takoj poklican oddelke tramvajskih delavcev, ki so po približno enournem delu spravili tramvaj spet na tir. Hujših posledic nezgoda ni imela.

## Vesti z Goriškega

### Goriške mestne vesti

#### Nesrečen nedeljski izlet

Ena oseba mrtva in tri ranjene radi avtomobilske nesreče

V soboto ponoči se je na cesti med Moraro in Mošo zgodila težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala življenje mizarja Alojzija Olivieri-ja, star. 35 let, ki je stanoval v ulici Lombroso št. 5. Olivieri se je s svojo ženo Ivanka podal v soboto, na državni praznik popoldne, na povabilo mehanika Oresta Pecili-ja, z avtomobilom v Furlanijo. Izleta so se udeležili še gospodična Ela Prinčič, stara 23 let, stanujoča v ulici Mattioli št. 16, sin Pecili-ja in Pecili sam, ki je vozil avto. Imeli pa so smolo. Kajti v bližini Morara se je pri avtomobilu nekaj utrvalo in šofer Pecile ni mogel več avtomobilu zaokreniti, radi česar je zavozil v grapo in sicer po precej visokem nasipu navzdol. Avto se je zvrnil in vrgel vse osebe iz voza. Edino Olivieri je ostal pod njim. Avto ga je zmečkal in mu zdrobil črepijo, radi česar je Olivieri na mestu izdihnil. Večje poškodbe je dobila tudi ponesrečena žena Ivanka, ranila si je hrbtenico. Bila je z Zelenim križem že pozno ponoči prepeljana v mestno bolnišnico. Najmanj je je izkupil Pecili-jev sin, dočim je Pecili sam zadobil le nekaj prask po obrazu. Elo Prinčič pa je Zeleni križ prepeljal na njen dom, kjer se bo radi za dobijenih ran morala več časa zdraviti. Z zadevo se bavi oblast javne varnosti, ki skuša ugotoviti, kdo nosi krivdo za težko nesrečo.

### Fedrebnosti o bestialnem umoru na Cerkljanskem

Že v sobotni številki našega lista smo priobčili kratko notico o umoru na Srednjem vrhu na Cerkljanskem. Kot je že znano, je žrtve zločina kmet Černilogar Matevž, star 62 let.

Zločin se je zgodil v času od 12. do 13. ure. Umorjeni je napol visel, napot čepel pri peči na klopi. Noge je imel opte na klop. S hrbtom je bil obrnjen proti peči. Roke je imel sklenjene na prsih in okoli zapetosti vsake roke je imel ovit rožnovec. Na obeh je imel obala. Tla čišče so bila okropljena s krvjo.

Drugi dan okoli 8. ure dopoldan je prišel samomorilec pregledati cerkljanski zdravnik dr. Carrara, kot samomorilec so namreč smatrali umorjenca. Šele prvi zdravniški pregled, ki ga je izvršil prej omenjeni zdravnik, je donesel gotovost, da ne gre za samomor, ampak za zločin. Če je zdravnik pozval stariševca nekake umorjenega, naj mrtvega splete, da bi ga preiskal po telesu, se je ta začel braniti in umikati. Šele na poziv prisotnih orožnikov se je udal povleči. Srajca in bluzo sta bili popolnoma premočeni s krvjo. Ko so mu slekli srajco, so zapazili prisotni na mrtvecu dvoje ran, eno na hrbtu pod lopatico in drugo na levi strani prs. Zadržna je bila večje obsežnosti. Kot je ugotovil zdravnik, je bil ranji ustreljen v hrbet. Kroglja mu je predrila pljuča in srce ter zadela v steno, kjer se je

### Pokrajinska uprava: Voja odškodnina za zemljišče na Blanci

last goriške dežele — Povečanje prostorov deželne delavnice za higijeno in profilakso — Upostavitve dveh stavb deželne blaznice — Načrt za bolnišnico jetičnih.

Gočarje, Ustje, Vočje, Tolmin, Gočarje, Šebrelje, Šmarje, Gabrje, Ponikve, Grahovo, Kobjaglava, Vrtovin: Proračun za l. 1928.

Soča, Sv. Križ: Pravilnik za občinske uradnike in uslužbence.

Šempas: Davek na vozila in slušničar.

Abja, Ročinj: Sprejete bivših vojaških cest v svojo upravo.

Antovo: Sprejete bivših vojaških cest iz Plavju do Ložic in iz Anohovega do Kanala.

Šempas: Davek na pse.

Komen: Občinski prispevek v znesku L. 250 slovenskemu dopolnovistru za turistični izlet Gorica - Firenze - Rim - Neapelj.

Šempas: Družinski davek.

Kanal: Nakup zemljišča za liktorsko igrališče.

Šempas: Letni davek na licence.

Črniče: Učitina.

Šempas: Davek na živino.

Sv. Lucija: Dodatek dohodninskemu davku.

Šempas: Davek na napise.

Ribemberg: Odškodnina občinskemu uradnikom in uslužbencem za izredno delo.

B. ZADEVE, KI SO SE ODLOZILE:

Komen, Gorijsko, Grahovica, Bljce, Škrlbina, Slap, Šempas, Vrtojbe: Proračun za leto 1928.

cani pod orožje. Po goriških ulicah je bilo ališati tudi veselo domačo pesem.

### Sv. Juri

Danes je prijahal v deželo Sv. Juri. Prinesel je s seboj zelenje in bel črešnjev cvet. In resnično je začelo zadnje čase po goriški okolici in v pivovski dolini vse zeleneti in cveteti. Se lepše pa bi bilo, ako bi malo manj deževalo. Pa Sveti Juri bo tudi dež pragnil!

### Voz ga je povozil

V bolnico je bil pripeljan Danijel Gorkič, star 21 let iz Vrtojbe. Zadel je rano na levi nogi. Pravi, da ga je povozil neki voz v Stan-drežu. Zvoziti se bo moral 15 dni.

### Ribe ... sveže morske ribe... kdo kupi ribe?

Tako je kričal po Idriji potujoči razprodajalec rib neki Terici. Vse bi bilo prav, če bi le resnično govoril, kajti izkazal se je, da je razprodajalec rib prodajal že smrdljive ribe in so mu zato orožniki napravili ovađbo na preturo, katera ga je obsojila na 1 mesec zapore in 200 lir kazni. Mož se je pritožil na prizivno sodišče — trdeč, da so bile njegove ribe sveže, pristne morske ribe. Saj so jih hoteli še orožniki kupiti... sami orožniki. Gotovo so ga naznanili ljudje le iz sovraštva in zavisti. Tako pravi sodnikom, ki mu pa nič ne verjamejo ter potrdijo prvo razsodbo.

### SELEPI UPRAVNEGA ODBORA GORIŠKE POKRAJINE

(Seja dne 19. aprila 1928)

A. ZADEVE, KI SO SE ODOBRI-LE:

Šempas, Opatjeselo: Davek na industrijo in patente.

Vipava, Miren: Pogodba glede dobave električne sile.

Šebrelje: Zavarovanje šolskih poslopj.

Pokrajinska uprava: Voja odškodnina za zemljišče na Blanci, last goriške dežele — Povečanje prostorov deželne delavnice za higijeno in profilakso — Upostavitve dveh stavb deželne blaznice — Načrt za bolnišnico jetičnih.

Gočarje, Ustje, Vočje, Tolmin, Gočarje, Šebrelje, Šmarje, Gabrje, Ponikve, Grahovo, Kobjaglava, Vrtovin: Proračun za l. 1928.

Soča, Sv. Križ: Pravilnik za občinske uradnike in uslužbence.

Šempas: Davek na vozila in slušničar.

Abja, Ročinj: Sprejete bivših vojaških cest v svojo upravo.

Antovo: Sprejete bivših vojaških cest iz Plavju do Ložic in iz Anohovega do Kanala.

Šempas: Davek na pse.

Komen: Občinski prispevek v znesku L. 250 slovenskemu dopolnovistru za turistični izlet Gorica - Firenze - Rim - Neapelj.

Šempas: Družinski davek.

Kanal: Nakup zemljišča za liktorsko igrališče.

Šempas: Letni davek na licence.

Črniče: Učitina.

Šempas: Davek na živino.

Sv. Lucija: Dodatek dohodninskemu davku.

Šempas: Davek na napise.

Ribemberg: Odškodnina občinskemu uradnikom in uslužbencem za izredno delo.

B. ZADEVE, KI SO SE ODLOZILE:

Komen, Gorijsko, Grahovica, Bljce, Škrlbina, Slap, Šempas, Vrtojbe: Proračun za leto 1928.

### Izpred soldišča

#### Zbežali so iz ječe

Trije bi se morali zagovarjati v petek pred goriškimi sodniki in sicer Anton Lukan, Matej Burnik in Franc Jeram, vsi iz idrijske okolice. Izmed vseh treh pa sedi na zatožni klopi le Anton Lukan, — kajti ostali so jo popihali čez mejo. Obtoženi so, da so v Idriji lanskega leta napadli v ječi ječarja in nato zbežali. Dočim se je javnim organom posrečilo prijeti Lukana, sta ostala dva obtožena srečno odnesla pete čez mejo. Zato so ju večerj sodili v kontumacijo.

Lukan, ki pravi, da je bil v Idriji zaprt radi tega, ker je bil obdolžen, da je kradel živo srebro (na obravnavi pozneje je bil oprežčen), trdi, da ni prav nič kriv. Ko je prišel tisto jutro ječar v njih celico in jo začel čistiti, je navzlic nam Burnik in ga udaril po glavi, nakar sta ostala obtožena zbežala on pa neki Kobal nista hotela zbežati, vendar pa je njega Burnik pahnil skozi vrata na prosto.

Preds.: «In ko ste enkrat zadihali sveži zrak, ste si mislili, da je boljše bil prost, kot zaprt in ste jo udarili za njima.

«Ustavil sem se pri gozdu, ona dva pa sta izginila proti meji.»

Ječar Ivan Mauro, star 31 let iz Idrije, rojen v Videmski pokrajini pripoveduje, da je prišel lanskega leta 28. novembra k celici št. 4, da bi jo vele pospraviti. Ravno je zamenil ogenj v peči, ko je stopil k njemu Burnik in ga prosil, naj mu kupi cigarete. Ravno si je on mislil zaznamovati na košček papirja naročilo, ko ga je Burnik udaril po glavi, da je omehlil. Naredil so trije zbežali. Od jetnika Kobala, ki ni zbežal, je pozneje zvedel, da so ostali trije jetniki že dalje časa kovali načrt, kako bi ubežali.

Državni pravdnik zahteva, naj se vsak obtoženec kaznuje z 8 meseci zapore.

Odvetnik zagovornik to pobija, trdeč, da si je dogodilo o napadu ječar sam izmislil, kateri je gotovo pustil po svoji neopredelnosti vrata iz ječe odprta in so jetniki to pri-

liko uporabili ter zbežali. Na ta način skuša svojo nepazljivost pokriti in beg jetnikov opravičiti.

Sodišče je nato obsodilo vse tri obtožene vsakega na 5 mesecev zapore, toda dovolilo jim je pogojno kazno za dobo petih let.

Dvanajst obtožencev pred sodniki radi žaljenja ministrskega pred-

sodnika.

Včeraj se je moralo zagovarjati pred goriškimi kazenskimi sodiščem dvanajst obtožencev, ki so obdolženi, da so v noči dne 30. oktobra lanskega leta žalili ministrskega predsednika in Italijo ter natepli nekoga Jožeta Burina iz Trevignana (Furlanija). To se je zgodilo v vasi Visco. Več mladih nabornikov letnika 1908 se je tisti večer nahajalo v neki gostilni v omenjeni vasi. Praznovali so naborni dan. Bili so iz Trevignana. Ko so prišli iz gostilne in se hoteli odpraviti s kolesi domov, je nastal med njimi in domačimi fanti prepri — kot se zdi čisto fantovskega značaja. Ko so se fantje iz Trevignana odpravljali domov s kolesi so jih domači fantje pričeli kamenjati in so čisto organizirano navajali nanje. Zagnali so bojni klic «Hura! Hura!» in pričeli vpiti: «Ven z Italijani!» — Dol z Italijo, dol z Mussolinijem! Nato so obkolili fante iz Trevignana in jih nabili. Neki Burin se je moral zdraviti radi tega 14 dni. Stvar je prišla orožnikom na uho. In ti so prišli pred sodišče deset obtožencev. Ti obtoženci so sledeči: De Salata, Ciril Ceccolio, Henrik Ceccolio, Herman Teresin, Peter Teresin, Marjan Teresin, Anton Ceccolio, Jožef Butus, De Sabata Attilio in še trije drugi.

Vsi obtoženci trdijo, da so nedolžni in da niso oni napadli tujih fantov; še manj pa žalili Italijo in on. Mussolinija.

Predsednik: «Kaj ste hoteli s klicem «hura»? To je avstrijski bojni klic. Pri nas se vpije «Avanti Savoia», kadar se napada. Ali ste Avstrijci?»

Obtoženci molče.

Skušajo se izgovarjati na različne načine. Ta se je nahajal ob tistem času pri svojih puncih. Drugi je šel s prijateljem domov. Tretji je bil ob tistem času v Vidmu. In tako dalje. Vsak dobi kak izgovor. Le nekateri priznajo, da so se nahajali v gostilni in igrali «morje».

Kot priče nastopijo vsi fantje, ki so bili tisti večer napadeni.

Najbolje je izkupil Jožef Burin.

«Prišli smo v gostilno in tam igrali «morje». Pa smo mislili, da se sme igrati «morje». Okrog 10. ure smo odšli iz krčme. Zunanje smo pričeli peti nacionalne pesmi. «Gioinezza» itd. Ko pa smo skočili na kolesa in prišli do bližnjega mosta, so domači fantje — morajo jih biti kakih 35 — navajali na nas s krikom: «Hura!» in nas pričeli kamenjati. Vpili so tudi: «Dol z Italijo, dol z Mussolinijem, proč z Italijani!»

Predsednik: «Kaj, oni niso Italijani?»

Oče ga je najprej pozorno pogledal v oči in  
hkratu se je zasmejal.

